

Siden sist!

Bookingsystem for seminar- og møterom etablert

BIO har nå etablert et web-basert system for bestilling av seminar- og møterom. Oversikt over møterom og bookinger ser du [her](#). [Ekspedisjonen](#) er behjelpelig med å reservere rommet.

Changed date for BIO ski trip

Due to maintenance, no trains will be running from Arna to Voss on the day we had planned the BIO ski-trip. For this reason, we have decided to have it on the **24th of February** instead.. **Sign up [here](#)** no later than Wednesday the 17th of February.

Ukens bilde

Life-long AND multidisciplinary learning

Photographer: **Laila Johanne Reigstad**

Post-doc Nicola McLaughlin (a geologist / geobiologist) conducts a hands-on workshop in rock identification for the biologist / geobiologists at the Centre for Geobiology.

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ... Please send your pictures to Elinor Bartle

Innhold:

Fra toppen	3
Kunnskap for fremtiden	3
Siste nytt fra BIO	4
BIO-seminar mandag, Important tip for reviewers, check your personal pages on the external web	4
Siste nytt fra verden rundt oss	5
Unique volunteer opportunity, dekanus på plass, konferanse om utdanning og dannelse, Manifestasjon 2010 (Bergen Næringsråd); ledige stillinger	5
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	6
Ny utlysning: Bergen Forskningsstiftelse; påminnelse: BTO/VisjonVest stipendkonkurranse; Nye Eurocores-programmer	6
Forskerutdanning / PhD training	7
Baniya disputerer	7
Avsluttende mastergradseksamen	7
Brakstad	7
Nye medarbeidere	7
Måge ny prof. II	7
Faglige møter	8
Molecular Zoology School; Sponge taxonomy; Genetic Engineering and GMO	8
Nye artikler	9
Gunnar Nyhammer, Øystein Sæle & Anders Goksøyr: biomarkører for produsert vann i torsk	9
Arild Folkvord: vekst og fødeinntak hos ansjos i Egeerhavet	9
Kirsten Redmond & Thorolf Magnesen: assimilasjon av laksepellet hos blåskjell	10

Fra toppen

Kunnskap for fremtiden

Denne uken var VilVite-auditoriet fylt av deltakere på realfags-konferansen 2010, med tema «Kunnskap for fremtiden». Statssekretær Kyrre Lekve i Forskningsdepartementet skulle presentere en nasjonal satsing på realfag, men kunne bare avsløre at den nye realfagsstrategien «En real framtid» skal legges frem om en uke eller to. Fokus i den skal være økt rekruttering, styrket gjennomstrømming, og en styrking av utdanningens samfunnsrelevans.

Lekve presenterte tall som viser at det vil være 30-50.000 flere ungdommer som vil søke om studieplass i løpet av det neste tiåret. Han presenterte denne ungdomsbølgen som løsningen. Spørsmålet er kanskje hva den er løsningen på.

Skal universitetene ta på seg ytterligere underfinansierte studieplasser, så blir nok ungdomsbølgen heller et problem enn en løsning. Men hvis vi bruker ungdomsbølgen til å styrke opptaksgrunnet, ved at vi får flere studenter å velge mellom slik at vi kan avvise de dårlige studentene før de begynner å oppta ressurser, så kan det være riktig at de vil styrke utdanningsinstitusjonenes økonomi. For strykstudentene opptar jo bare plass, uten å generere studiepoeng. De krever mer i gruppeundervisningen, er tyngre å rette oppgavene til, og fyller opp kostbare laboratorieplasser, men gir altså veldig lite penger i kassen.

Så løsningen kan altså ligge i at vi i fremtiden ikke får flere, men kvalitativt bedre og mer effektive studenter, og dermed en mer effektiv ressursbruk i studentutdanningen. Dermed kan vi kanskje også bli mer tilfredse som undervisere. Det er jo ikke noe kjekt når bare halvparten av studentene møter på forelesninger, og 20-30% stryker på eksamen.

Hvordan vi skal skille på opptaket er et annet spørsmål. Data som ble fremlagt på MNT-konferansen viste liten korrelasjon mellom karakterer fra videregående skole og karakterer på grunnkurs i matte og fysikk. Kanskje vi må finne andre måter å la studentene konkurrere om plassene på enn karakterer?

Hilsen Anders

Siste nytt fra BIO

BIO-seminar mandag, Important tip for reviewers, check your personal pages on the external web

BIO Seminarserie – startskuddet går på mandag

Bjørn Berland: "SERENDIPITY; Smakebiter fra professor emeritus Bjørn Berlands forskning på fiskeparasitter"

Sted: Store Auditorium 2. etasje HIB (Datablokken) kl. 13.00 - 14.00

Monday 15. February: Bjørn Berland: "SERENDIPITY; Nuggets from professor emeritus Bjørn Berland's research on fish parasites"

Place: Large Auditorium 2. floor (Data block HIB) Time: kl. 13.00 - 14.00

Reviewers beware!!

Microsoft office programmes by default record the names of people reviewing / revising documents. A number of researchers are finding that they are getting reviews back where the "anonymous reviewer" is not anonymous at all.

If you are reviewing, here is a site with tips on how to be anonymous:

[Making Sure Changes and Comments are Anonymous](#)

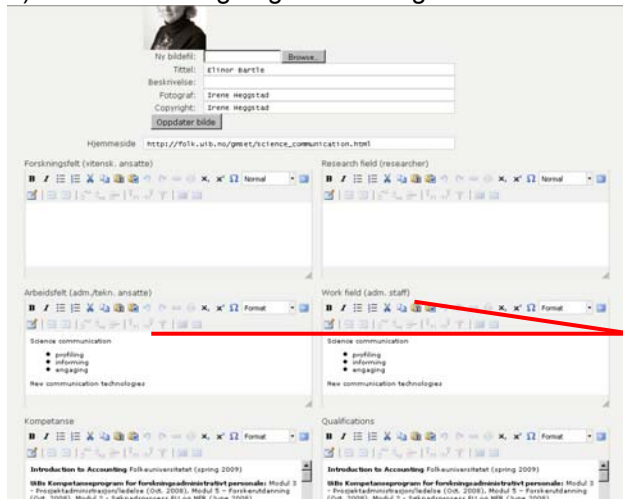
(Thanks Christoffer Schander! – he also sends two more sites discussing the issue ...

[Microsoft Word's Hidden Tags](#) and [Microsoft Word bytes Tony Blair in the butt](#))

Oppdateringer i eksterne weben (EW)/Updates in the External Web (EW)

Helge Olsen forteller at det ble lagt inn en rekke forbedringer og ny funksjonalitet i Eksterne weben ([les mer](#)):

1) Koble norske og engelske tvillingsider

2) Lag kopi av kalenderoppføring til annet språk

3) Bedre kontroll på url-en til nyheter og kalenderoppføringer

4) Dedikerte felt for informasjon til engelske personsider

5) Lister med engelske studietilbud

**NB check your EW personal page – they are now language based! It may look as though you have lost information, but you just need to copy it over (again).

Editing mode for your EW personal page now allows you to edit both languages at the same time.

Remember to access: www.uib.no/login

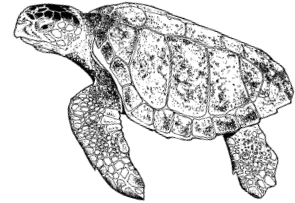
Siste nytt fra verden rundt oss

Unique volunteer opportunity, dekanus på plass, konferanse om utdanning og dannelse, Manifestasjon 2010 (Bergen Næringsråd); ledige stillinger

VOLUNTEER OPPORTUNITIES

Work for the endangered sea turtles in Greece
Acquire experience in the field
Enjoy interacting with volunteers from several countries
Work at the last remaining nesting areas of the loggerhead turtle (*Caretta caretta*) in the Mediterranean
For more than twenty-five years, ARCHELON - the

Sea Turtle Protection Society of Greece has been conducting conservation projects on all major nesting grounds of the loggerhead in Greece. If you are over 18, have at least 4 weeks available, can cope with demanding work and rough living conditions, can communicate in English and feel committed to protect nature, then join ARCHELON's efforts.

[More information](#) / [Poster](#) / [cover letter](#)

Vår nye dekan er på plass

Dag Rune Olsen, mat.nat.s nye dekan, begynte 25. januar. [På Høyden](#) presenterer ham nærmere.

Realfag er gøy – BT-kronikk fra viserektor for utdanning

Et eller annet sted i ungdomsårene mister mange elever i den norske skolen gløden for matematikken og naturvitenskapen. Mer enn halvparten av norske ungdommer velger bort realfagene i den videregående skolen. Men matte er jo gøy! Hva er det som skjer? Når mister norske ungdommer interessen og nysgjerrigheten for tallenes magiske verden? Spør viserektor og professor i seismologi Kuvvet Atakan i denne [kronikken](#) i BT.

Er utdanning irrelevant? Nasjonal konferanse 17. mars 2010

Universitetet i Bergen inviterer til nasjonal konferanse onsdag 17. mars med tema "Er utdanning irrelevant? En debatt om verdien av dannelse og samfunnets forventninger...". [Les mer](#).

Bergen næringsråd inviterer: MANIFESTASJON 2010

Tid: Onsdag 17. februar kl. 14.00- ca 22.30

Sted: Grieghallen, Bergen

Påmeldingsfrist søndag 14. feb, les mer [her](#)

Egen sesjon for marin sektor - Laks, lus og Vossolaug

Følgende temaer tas opp:

Hva er løsningene på Bergens giftlokk? Tar lusa knekken på marin næring?

Hva blir fremtidens energikilder? Brasil – vårt nye oljeland?

Hvordan få kreativitet satt i system? Shipping - Norges tøffeste næring?

Fortsatt kulturby 10 år etter? Hvordan skal Bergen kunne fly inn i fremtiden?

[Se her, og få en opplevelse av Manifestasjon 2009!](#)

Ledige stillinger for biologer

Sjekk oversikten på [jobbnor](#)!

15.02	Forskningsingeniør – taksonomi, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för vatten och miljö, Uppsala
22.02	Associate professor plant ecology, Universitetet for Miljø- og biovitenskap, Ås, Norge
01.03	Postdoc , plant microfossils and pollen in sediment cores, Dept of Ecology and Evol. Biol, Brown University
15.03	PhD Molecular Ecology , Bodø University College, Norway

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

15.03	PhD position : Geology/Geography/Biology, Dept. of Geosciences & Geography, Univ. Helsinki, Finland
?	Faculty position Biogeology , Université Libre de Bruxelles
Spring 2010	10 post doctoral positions at The Alexander von Humboldt Foundation and the Cluster of Excellence „The Future Ocean” at the Christian-Albrechts University in Kiel, Germany
Until filled	Several positions in Physical, Chemical and Biological Oceanography, Marine Biology/Marine Ecology, Genomics, and Ecosystem Modeling at KAUST (the King Abdullah University of Science and Technology)
Until filled	Several Graduate and Post-doctoral Fellowships in ocean observation, modeling and data assimilation at Dalhousie University

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Ny utlysning: Bergen Forskningsstiftelse; påminnelse: BTO/VisjonVest stipendkonkurranse; Nye Eurocores-programmer

Bergens forskningsstiftelse - rekrutteringsprogrammet 2011-14 er nå utlyst

Rekrutteringsprogrammet 2011-14 er nå utlyst for 6. gang. Dette er et "joint programme" mellom Bergens forskningsstiftelse Universitetet i Bergen. Frist for prekvalifiseringssøknader er satt til 12. mars. BFS stipendsøknader må sendes gjennom BIO (da BIO forplikter seg med ressurser ved en eventuell tildeling). BIO vil derfor rangere våre søkere og må ha tilsendt en skisse til prekvalifiseringssøknaden innen 1. mars. Vi ønsker imidlertid at aktuelle kandidater tar kontakt med Anders Goksøyr eller Aud Larsen snarest. Stipendordningen er IKKE forbeholdt kandidater som allerede tilknyttet UiB, BIO eller UniResearch.

Utløsningen er publisert her: <http://www.uib.no/bfs>

Reminder – BTO Bergen Vest stipendkonkurranse

Din gode idé kan være verdt 100 000 kr –BTO/Visjon Vest stipendkonkurranse ([BTO-VisjonVest stipend](#)). BTO will be handing out leaflets, coffee and boller at the entrance of the Institutt for biologi, Thormøhlensgt. 53 A/B on the 16.02.2010 from 08:-10:00 and we will be on disposal for your questions and concerns regarding the stipend.

Lyser ut nye Eurocores-programmer

European Science Foundation (ESF) setter nå i gang syv nye Eurocores-programmer. Forskningsrådet deltar i fire av dem, innenfor bioteknologi, kommunikasjon/medievitenskap, medisin og klima/miljø. Nå er første søknadsrunde åpnet, med frister i mars og april. [Les mer](#)

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

17. feb	YGGDRASIL (IS MOBIL) mobilitetsprogram for utenlandske ph.d-studenter og yngre forskere
28. feb	IIASA Post-doctoral program
28. feb	ABEL EXTRAORDINARY CHAIR – funding exchanges learn more
1. mar	INTERNFRIST – BIO Skisse til Bergen Forskningsstiftelse - rekrutteringsprogrammet
5. mar	Living labs samarbeidet (LILAN) (RCN and NordForsk)
8. mar	BTO-VisjonVest stipendkonkurranse
12. mar	Bergen Forskningsstiftelse - rekrutteringsprogrammet
17. mar	ERC Advanced Grants, Life sciences
17. mar	Research Training Courses (NordForsk)
22. mar	HFSP preregistration
25. mar	Marie Curie International Research Staff Exchange Scheme (IRSES)

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

25. mar	Researcher Networks 2010 (NordForsk)
26. mar	COST pre-proposal
31. mar	HFSP Submission deadline
21. apr	SFI Endelig søknad
02.juni	Aurora-programmet . Forskerutveksling mellom Norge og Frankrike (IS-AUR)

Forskerutdanning / PhD training

Baniya disputerer

Disputas Chitra Bahadur Baniya: Et studium av fordeling, utbredelse og innvandring av planter og lav i Himalayas fjellverden

MSc. Chitra Bahadur Baniya disputerer for ph.d.-graden med avhandlingen:

"Species Richness Patterns in Space and Time in the Himalaya Area"

Veiledere: Torstein Solhøy, BIO, Yngvar Gauslaa, UMB, Mike W. Palmer, Oklahoma State University, USA

Bedømmelseskomite: Professor Georg Grabherr, Universitetet i Wien, Østerrike, Professor, ph.d. Desmond B.A. Thompson, Edinburgh, Storbritannia, Professor Anders Lundberg (leder), Institutt for geografi, UiB

Leder av disputasen: Professor Harald Kryvi, UiB.

Tid og sted: Fredag 19. februar 2009, kl. 12.15, Auditorium 2, Realfagbygget, Allégt. 2

Alle interesserte er velkommen

http://www.uib.no/info/dr_grad/2010/Baniya_ChitraBahdur.html

Avsluttende mastergradseksamen

Brakstad

Daniela Sabine Brakstad: Technetium-99 in selected marine fauna in western Norway during 2006

Daniela Sabine Brakstad holder mandag 15. februar avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i Marinbiologi, marin biodiversitet.

Tittel på oppgaven: Technetium-99 in selected marine fauna in western Norway during 2006

Veiledere: Kjersti Sjøtun, BIO, Hilde Heldal, HI. Sensor: Ketil Dag Eriksen Hylland, UiO. Bisitter: Arild Folkvord.

Tid og Sted: Mandag 25. februar kl. 12.15, Røde rommet, BIO, Mellombygget, 2. etasje, HIB.

Alle interesserte velkommen!

Nye medarbeidere

Måge ny prof. II

Amund Måge begynte som professor II i næringsmiddelkjemi og analyse fra 1. januar. Måge skal ha hovedansvar for undervisningen i emnet MAR352 – Næringsmiddelkjemi og analyse. I tillegg skal han kunne gi veiledning i akvakultur på master- og doktorgradsnivå.

Måge har sin hovedstilling som forsker ved NIFES.

Faglige møter

Molecular Zoology School; Sponge taxonomy; Genetic Engineering and GMO

The White Sea Molecular Zoology School

A unique opportunity to get on-hand experience of wide array of molecular genetics methods and tools used in modern zoology! You are invited to spend two weeks in marvelous natural settings and friendly environment at small biological station located in pristine location called "Velikaya Salma" ("Great straight") of the Kandalaksha Bay of the White Sea exactly on the Polar Circle. During two weeks you will be involved in organismal and ecological fieldwork, laboratory data collection, and analytical work. The course will emphasize the use of molecular tools to address phylogenetic, ecological and environmental questions.

Please visit [the website](#) for detailed description of the course.

Sponge taxonomy course

A five day training course on sponge taxonomy will be held 5-9th July 2010. The course will be hosted by the Marine Institute at the University of Plymouth (local organiser Jason Hall-Spencer) and tutored by Bernard Picton and Claire Goodwin (Ulster Museum, National Museums Northern Ireland) and Christine Morrow (Queen's University Belfast). [Read more](#)

Genetic Engineering and Genetically Modified Organisms Training

Holistic Foundations for Assessment and Regulation of Genetic Engineering and Genetically Modified Organisms

Date: 1 – 13 August 2010 Venue: Science Park/University of Tromsø, Norway

Topics include:

- Introduction to basic molecular biology and genetic engineering in a holistic perspective
- Environmental and health effects from GE applications/GMOs
- Socio-economic, ethical and political dimensions of GE applications/GMOs
- International law and regulatory requirements, including biosafety implementation
- Precautionary approaches and acknowledgement of scientific uncertainties
- Future and emerging GE/GMO applications
- Risk assessment case studies
- Practical laboratory sessions

Full sponsorship will be offered to 40 selected applicants from **developing (ODA) countries only**. The sponsorship will cover curricular materials, course-associated travel, visa-fees, accommodation and meals. [Read more](#).

Summer school programmes

Date	Location	Course title	application deadline
May 18-June June 1	University of Iceland	Introduction to Hydrodynamic Modelling	20 February 2010
May 31-July 10	University of Hawaii	Microbial Oceanography: Genomes to Biomes	29 January 2010
June 15-29	University of Iceland	Ecological Modelling	20 February 2010
June 20 – July 20	USC Wrigley Institute for Environmental Studies	GeoBiology 2010: An International Training course in a Rapidly Evolving Field	5 March 2010
June 21 – 2 July	UiB	Bergen Summer Research School 2010	1 March 2010

July 1-22	University of Iceland	Fisheries Ecology: Management and Conservation of Marine Resources	20 February 2010
July 4-20	White Sea Biological	Embryology of marine invertebrates	31 January

Nye artikler

Gunnar Nyhammer, Øystein Sæle & Anders Goksøyr: biomarkører for produsert vann i torsk

Bohne-Kjersem Anneli, Nicolai Bache, Sonnich Meier, Gunnar Nyhammer, Peter Roepstorff, Øystein Sæle, Anders Goksøyr, Bjørn Einar Grøsvik 2010. Biomarker candidate discovery in Atlantic cod (*Gadus morhua*) continuously exposed to North Sea produced water from egg to fry. *Aquatic Toxicology* 96: 280-289

Abstract In this study Atlantic cod (*Gadus morhua*) were exposed to different levels of North Sea produced water (PW) and 17 β -oestradiol (E2), a natural oestrogen, from egg to fry stage (90 days). By comparing changes in protein expression following E2 exposure to changes induced by PW treatment, we were able to compare the induced changes by PW to the mode of action of oestrogens. Changes in the proteome in response to exposure in whole cod fry (approximately 80 days post-hatching, dph) were detected by two-dimensional gel electrophoresis and image analysis and identified by MALDI-ToF-ToF mass spectrometry, using a newly developed cod EST database and the NCBI database. Many of the protein changes occurred at low levels (0.01 % and 0.1 % PW) of exposure, indicating putative biological responses at lower levels than previously detected. Using discriminant analysis, we identified a set of protein changes that may be useful as biomarker candidates of produced water (PW) and oestradiol exposure in Atlantic cod fry. The biomarker candidates discovered in this study may, following validation, prove effective as diagnostic tools in monitoring exposure and effects of discharges from the petroleum industry offshore, aiding future environmental risk analysis and risk management.

Arild Folkvord: vekst og fødeinntak hos ansjos i Egeerhavet

Catalan IA, Folkvord A, Palomera I, Quilez-Badia, G, Kallianoti, F, Tselepides, A & Kallianotis, A 2010. Growth and feeding patterns of European anchovy (*Engraulis encrasicolus*) early life stages in the Aegean Sea (NE Mediterranean). *ESTUARINE COASTAL AND SHELF SCIENCE* 86: 299-312

Abstract: The objective of this work was to describe inter- and intra-annual variations in the environmental characteristics of the North-eastern Aegean Sea and to relate these changes to the egg and larval distributions, growth and feeding of larval anchovy (*Engraulis encrasicolus*). Four cruises, two in July and two in September in 2003 and 2004 were performed. The distributions of eggs and larvae were associated with i) salinity fronts related to the Black Sea Water and ii) shallow areas of high productivity over the continental shelf, some of them with high riverine influence. The first published description of the anchovy larval diet in the Eastern Mediterranean was conducted in individuals ranging from 2.2 to 17 mm standard length. The number of non-empty guts was relatively high (between 20% and 30%), and the diet was described through 15 main items. The mean size of the prey increased with larval size, and was generally dominated by prey widths smaller than 80 μ m (mainly the nauplii and copepodite stages of copepods). Small larvae positively selected copepod nauplii. As larvae grew, they shifted to larger copepod stages. At all sizes, larvae rejected abundant taxa like cladocerans. The average trophic level calculated for anchovy of all size ranges was 2.98 $\pm$ 0.16 (SE). Growth rates varied from 0.41 to 0.75 mm d⁻¹, with the highest growth rates generally observed in September. Variability in the Black Sea Water influence and the recorded inter- and intra-annual changes in primary and secondary production, combined with marked changes in temperature over the first 20 m depth, are used to frame the discussion regarding the observed significant differences in growth rates in terms of both length and weight.

Kirsten Redmond & Thorolf Magnesen: assimilasjon av laksepellet hos blåskjell

Redmond KJ, Magnesen T, Hansen PK, Strand Ø & Meier S 2010. Stable isotopes and fatty acids as tracers of the assimilation of salmon fish feed in blue mussels (*Mytilus edulis*). AQUACULTURE 298: 202-210

Abstract: Stable isotopes and fatty acids were used to trace the assimilation of salmon feed (pellets) into the tissues of the blue mussel, *Mytilus edulis*. The stable isotope (δ C-13 and δ N-15) and fatty acid signatures of mussel digestive gland and mantle tissue were investigated using a 28 day laboratory feeding experiment. Mussels were fed natural seston and compared to others with the same diet but supplemented with salmon pellets, before the mantle tissue and digestive gland of individuals were analysed. Mussel digestive gland responded more strongly than mantle tissue to both δ C-13 and the fatty acid signature of the feed. The δ N-15 exhibited a 2 parts per thousand change in the direction of salmon pellets in both tissues, and were not significantly dissimilar from salmon pellets after 28 days indicating signature incorporation. There was a large increase in the lipid content of digestive gland, and the amount of fatty acids increased from 4 to 12% after feeding with salmon pellets. The fatty acid profile of the digestive gland reflected the fatty acid profile of the salmon pellets. Several fatty acids could be used as lipid biomarkers of the assimilation of salmon pellets, including 18:1 (n- 9), 18:2 (n- 6) and 16:3 (n- 4). The ratio of n- 3 to n- 6 fatty acids could also be used as a tracer. The mantle tissue responded in a much more conservative manner, but showed some response to the altered fatty acid content of the diet towards the end of the experiment. The results of this study demonstrated that the use of digestive gland δ C-13 and fatty acid signatures was valid in tracing the assimilation of salmon pellets into blue mussel populations after 28 days of exposure.